

Introducció

Un codi deontològic és un conjunt de normes i deures dirigits a un col·lectiu de professionals per guiar l'exercici de la seva professió des d'una perspectiva ètica. Per tant, en un document d'aquesta índole no es fa referència, necessàriament, a com són de fet les coses, sinó a com haurien de ser, a quins són els valors que han de menar la nostra pràctica diària. No es tracta ara d'establir quina és la millor tècnica o com funciona tal o tal material, es tracta de definir el que està bé i el que està malament, aquell comportament que, independentment de les seves conseqüències, és el més correcte en la nostra activitat professional.

Si bé és cert que no s'ha d'allunyar gaire de la realitat, no ho és menys que un codi deontològic no ha d'estar al servei, forçosament, d'aquelles pràctiques més comunes només perquè siguin acceptades per la majoria. Ha d'anar més enllà, ha de tenir en compte allò que es consideri millor, el que està ben fet o, si es vol, l'ideal, encara que sigui molt difícil i, fins i tot, quasi impossible d'aconseguir.

Es pot argumentar que, per sobre de qualsevol codi, hi ha la consciència de cadascú i l'opció personal que ens ofereix la nostra llibertat, és cert, però també ho és que quan s'estableix el codi deontològic d'una professió, s'està fent referència també a la manera de comportar-se del conjunt de professionals dintre del qual jo també hi estic inclòs i, per tant, no haig d'oblidar que en aquest moment, a més de fer ús de la meua llibertat individual, estic representant tot un col·lectiu de professionals o, si es prefereix, tota una professió. Per tant, i en això rau la virtuositat dels codis deontològics, em veig obligat en consciència (a més de l'obligació que els estatuts indiquen en els seus articles 18, 85 i 88) a tenir-lo com a referent durant l'exercici de la meua professió.

Es podrà debatre sobre el que està bé o el que està malament, sobre si cal incloure una norma o no, en aquest sentit, i tractant-se de valors sense un punt de referència absolut, tot és opinable i, si es vol, també gratuït, però una vegada acceptat, consensuat o fins i tot votat, s'ha d'acatar i seguir.

Aquest codi deontològic inclou normes i deures dels professionals protètics dentals en tres àmbits: en primer lloc durant l'exercici de la professió, en segon lloc considera l'actitud amb els col·legues, òrgans de govern i equips de salut bucodental i en tercer lloc, els deures amb el pacient-usuari destinatari de la pròtesi. És un document que se situa en un espai i en un moment concret, però som conscients dels canvis socials que es produeixen en el nostre entorn, als quals la pròtesi dental, com a activitat social, tampoc és aliena i per tant, s'ha tingut present també situacions de futur. No obstant això, cal considerar la possibilitat d'establir modificacions o renovacions d'acord amb les noves situacions que es puguin presentar.

En definitiva, l'objectiu d'aquest codi deontològic no és cap altre que el d'establir unes pautes de comportament professional, des d'una perspectiva ètica, per a tots els que integrem aquest col·lectiu per, d'aquesta manera, portar la nostra professió a les cotes més altes de la dignitat i prestigi social possibles.

1r. Deures en l'exercici de la professió.

1.1. El professional protètic dental haurà de complir les normatives vigents establertes, en matèria d'instal·lacions del seu laboratori, així com la legislació laboral-higiènic-sanitària dictada a l'efecte per oferir a la societat el producte dissenyat, reparat o fabricat amb les màximes garanties possibles a fi de col·laborar per al prestigi de la professió.

1.2. El professional protètic dental haurà de valorar acuradament la seva competència professional i si no es considera preparat adequadament per desenvolupar una funció o tasca, ja que la complexitat de les necessitats del pacient-usuari excedeix dels seus coneixements, ha de comunicar-ho al client que li hagi encarregat el treball. Davant del dubte no arriscarà en cap acció que pugui causar qualsevol perjudici al pacient-usuari sinó que haurà de consultar a col·legues o delegar el treball a d'altres laboratoris qualificats.

1.3. El professional protètic dental en qualsevol àmbit on desenvolupi la seva tasca (laboratoris, comercial, cursos, ensenyament, etc.) ha de posseir els coneixements i la qualificació tècnica que li permeti assumir les seves responsabilitats professionals.

1.4. El professional protètic dental s'ha de comprometre a mantenir i enriquir la seva competència professional, tot incorporant les noves tècniques i els coneixements resultants dels avenços científics, per proporcionar la qualitat deguda a totes les seves feines.

1.5. El professional protètic dental ha de mantenir una actitud crítica permanent cap a la seva tasca a fi de garantir una millora professional constant.

1.6. El professional protètic dental haurà d'intercanviar coneixements i experiències amb d'altres professionals de l'odontoestomatologia i prostodòncia i participar, a més, en cursos i programes de formació continuada.

1.7. El professional protètic dental titular d'un laboratori té la responsabilitat sobre la competència i les feines realitzades pels seus col·laboradors.

1.8. El professional protètic dental no ha de prestar la seva col·laboració en pràctiques contràries a l'ètica, ni les encarregarà a col·legues o personal col·laborador.

1.9. S'estableix com a norma general que la publicitat dirigida a la promoció dels nostres productes tindrà bàsicament caràcter científic i/o estètic i anirà dirigida preferentment als professionals.

1.10. En cas que, per la naturalesa del producte, se'n fes publicitat directa al públic, els missatges publicitaris hauran de ser prèviament autoritzats pel Col·legi Oficial de Protètics Dentals de Catalunya, i d'acord amb la legislació vigent.

1.11. Es prohibeix explícitament l'atorgament de comissions o primes, en metàl·lic o en espècie, als professionals.

2n. Actitud amb els col·legues, òrgans de govern i els equips de salut bucodental.

2.1. Les relacions amb professionals protètics dentals, i amb els membres dels equips de salut bucodental, s'han de basar en el respecte mutu i en la delimitació de les funcions pròpies de cada professional.

2.2. El professional protètic dental no utilitzarà cap mitjà de comunicació públic o professional per realitzar declaracions que siguin falses, fraudulentament, injustes o que induïxin a l'engany, referides a companys de professió ja sigui amb al·lusions personals o sobre les seves tècniques de treball.

2.3. Pel que fa als seus col·legues, s'abstindrà d'efectuar crítiques, denúncies o difamacions, sense proves o testimonis que confirmin allò exposat. En aquest cas es procedirà de la manera més discreta i en els organismes professionals que intervinguin segons llei, per tal de poder sancionar si és el cas.

2.4. El professional protètic dental no ha d'intentar apropiar-se, amb mètodes contraris a l'ètica professional, dels clients dels seus col·legues i, a més, en aquells casos en què s'hagi romàs com a col·laborador d'un laboratori hauran d'haver transcorregut com a mínim dos anys.

2.5. Els problemes que afecten el col·lectiu de professionals s'hauran de discutir en el si dels organismes professionals competents i només quan s'esgoti aquesta via es podrà recórrer a d'altres mitjans.

2.6. El professional protètic dental que participi en òrgans de govern del Col·legi, associacions o institucions, s'ha de comprometre a mantenir una actitud ètica en la seva línia d'actuació.

2.7. Els membres de l'equip de govern del Col·legi estan obligats a guardar secret sobre les deliberacions o resolucions que a les respectives juntes s'acordin com a reservades.

2.8. Aquells que participin en òrgans de govern, no han de treure profit (promoció professional, avantatges econòmics, adquisició d'equipaments, etc.) en l'ús dels seus càrrecs. A més, hi ha d'haver transparència en la contractació de serveis, personal administratiu, en l'adjudicació de pressupostos per a adquisicions i en tots aquells aspectes que puguin implicar un benefici personal o compartit per uns pocs.

2.9. El professional protètic dental, com a membre del Col·legi Professional, ha d'exigir que aquest compleixi amb el deure de:

- a) Exigir que els drets adquirits com a professionals siguin protegits degudament.
- b) Defensar que les condicions de treball siguin econòmicament i socialment justes.
- c) Vetllar per tenir unes condicions de treball que li permetin exercir la seva professió d'una manera autònoma i obtenir una legítima satisfacció personal i professional.
- d) Promoure i controlar el compliment del codi d'ètica professional.
- e) Defensar els col·legues que es vegin perjudicats pel compliment d'aquests principis ètics.
- f) Arbitrar en els conflictes que sorgeixin en l'exercici de la professió.
- g) Vetllar per la qualitat de l'ensenyament de la pròtesi dental.
- h) Vetllar perquè els professionals estiguin presents en els òrgans de govern estatals responsables de la planificació i ordenació de la nostra professió.
- i) Promoure i facilitar, amb els mitjans que tingui al seu abast, la formació continuada de tots els professionals.
- j) Sancionar la mala pràctica professional.

3r. Deures amb el pacient-usuari destinatari de la pròtesi.

3.1. El professional protètic dental, davant de la detecció d'un error en l'exercici de la seva professió que pugui perjudicar el pacient-usuari de la pròtesi, té l'obligació de fer servir tots els recursos al seu abast per tal que l'error s'eviti o quedi pal·liat quan sigui possible. No obstant això, sempre haurà de comunicar-ho al client odontoestomatòleg.

3.2. S'haurà de considerar, rigorosament, el secret professional, mantenint estrictament reservada tota informació que l'odontoestomatòleg li hagi confiat amb relació al pacient-usuari a qui va destinada la pròtesi. Seran excepcions els següents casos:

- a) Quan s'hagi de respondre a les demandes de la medicina forense o peritatge judicial.
- b) Quan el silenci impliqui un perill col·lectiu o es prevegi un perill imminent i greu per a qualsevol membre de l'equip de salut bucodental o per a una altra persona qualsevol.

3.3. El professional protètic dental haurà de treballar amb materials acreditats pel control de normes internacionals, la qual cosa s'haurà de garantir amb la presentació d'una Targeta de Qualitat al client odontoestomatòleg.